

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA 2021

Medvode, december 2020

Vsebina

1. Poslanstvo, strategija in cilji, ki bodo doseženi z načrtovanim nakupom knjižničnega gradiva....	5
2. Vsebinski kriteriji letnega nakupa za izgradnjo knjižnične zbirke.....	5
3. Analiza značilnih in posebnih potreb okolja	6
4. Razvijanje branja, bralne kulture in informacijske pismenosti	7
4. 1 Predšolski otroci.....	7
4. 2 Osnovnošolci.....	8
4. 3 Mladina in odrasli	10
5. Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva	14
6. Načrtovan obseg nakupa naslovov po zvrsteh: zastopanost knjižničnega gradiva različnih vrst, oblik in dostopnosti	14
7. Načrtovan obseg nakupa e-knjig	15
8. Utemeljenost odstopanj od strokovnih priporočil načrtovanj	15
9. Povezovanje z deležniki v okolju promocija knjižnične zbirke	15
10. Načrt nakupa knjižničnega gradiva s sredstvi ministrstva za kulturo RS	16

1. Poslanstvo, strategija in cilji, ki bodo doseženi z načrtovanim nakupom knjižničnega gradiva

Knjižnica Medvode kot splošna knjižnica svoje dejavnosti usmerja h kulturi, izobraževanju, informiranju, razvijanju pismenosti prebivalstva, vseživljenjskemu učenju ter k promociji bralne kulture in bralne pismenosti vseh prebivalcev. Bistvo našega poslovanja kot splošne knjižnice je naša knjižnična zbirka, s katero uresničujemo svoje poslanstvo, kot javni zavod pa aktivno sodelujemo v korist posameznika in družbe v celoti. Uporabnikom želimo zagotoviti raznovrstno knjižnično gradivo, s katerim odražamo kulturo okolja, v katerem *Knjižnica Medvode* deluje, ter s tem zadovoljevati potrebe potencialnih uporabnikov po vsakovrstnih informacijah. *Knjižnica Medvode* tako z delovanjem na vseh teh različnih področjih prebivalcem občine ter svojim uporabnikom ponuja enake možnosti ter spodbuja ustvarjalnost, omogoča socialne stike ter medsebojno izmenjavo mnenj in izkušenj, kar pripomore h kvalitetnejšemu osebnostnemu razvoju posameznikov.

2. Vsebinski kriteriji letnega nakupa za izgradnjo knjižnične zbirke

Izgradnja knjižnične zbirke je načrtovan proces pridobivanja in izločanja knjižničnega gradiva, katerega cilj je učinkovita in kakovostna knjižnična zbirka, ki nastaja v daljšem časovnem obdobju v skladu s potrebami vseh prebivalcev okolja, ki jim je namenjena naša knjižnica. Poleg vizije in poslanstva pa načrtovanje nakupa knjižničnega gradiva usmerjajo naslednji zakoni in predpisi:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03, 70/08 in 80/12)
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS, št. 88/03)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03)
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice: 2018-2028 (2019). Ljubljana: ZBDS.
- Manifest o splošnih knjižnicah (1994). Knjižničarske novice (5) 3. Priloga.
- Slovenske splošne knjižnice za prihodnost: strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013-2020. (2012)

Knjižnica organizira različne oblike dejavnosti, ki so povezane z branjem, širjenjem bralne kulture ter informacijske pismenosti. Poleg primarne dejavnosti - izposoje gradiva na dom, skušamo uveljaviti skrb za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika, razvoj bralne kulture ter povečevanje ravni izobrazbe in pismenosti prebivalstva. V letu 2021 glede na strokovna priporočila načrtujemo nakup v razmerju 50 % strokovnega in 50 % leposlovnega gradiva, ter 70 % gradiva za odrasle in 30 % gradiva za mladino in otroke, z upoštevanjem analize okolja in uporabnikov. Poseben poudarek bomo poleg leposlovja namenili tudi nakupu in izboru kakovostnega strokovnega gradiva, saj moramo kot osrednja knjižnica svojim uporabnikom zagotavljati tudi kvaliteten in dovolj širok izbor te literature.

3. Analiza značilnih in posebnih potreb okolja

Občina Medvode leži na prehodnem območju med Ljubljano, Škofjo Loko in Kranjem. Po statističnih podatkih ima na dan 31. 12. 2019 (SURS – Statistični urad Republike Slovenije) 16.651 prebivalcev. *Knjižnica Medvode* svojo knjižnično zbirko dopolnjuje z najrazličnejšimi vrstami gradiva s področja leposlovja, strokovnega in poljudnega gradiva, kot tudi gradiva s področja filma in glasbe. Pri nakupu gradiva se odločamo glede na uveljavljenost in aktualnost avtorja oziroma teme ali založbe, glede na literarno in estetsko vrednost gradiva, glede na potrebe in interese naših uporabnikov ter okolja, glede na zastopanost tematskega področja z določeno literaturo. Poseben pomen pa pripisujemo tudi kvaliteti gradiva ter vsebini, ki jo gradivo ponuja, vsekakor pa tudi ceni.

V občini Medvode deluje *Vrtec Medvode* ter *Rahelin vrtec* (Montessori), v katera je vključenih 772 predšolskih otrok, ter štiri osnovne šole (*OŠ Medvode*, *OŠ Smlednik*, *OŠ Pirniče* in *OŠ Preska*), v katere je vključenih 1.617 otrok. V občini Medvode je tudi *Dom starejših občanov* v naselju Zbilje, ki ima 196 stanovalcev, ki prihajajo predvsem iz Medvod in bližnje okolice. V občini Medvode deluje tudi neprofitna, humanitarna organizacija *Barka*, ki uporabnikom nudi dnevno varstvo za ljudi z motnjami v duševnem razvoju. V občini deluje *Vzgojno izobraževalni zavod Frana Milčinskega* v Valburgi in *Invalidsko društvo Kengurujček* (otrok s prirojenimi in pridobljenimi okvarami prebavnega trakta). Na področju občine Medvode deluje tudi bibliobus *Mestne Knjižnice Ljubljana*, ki se ustavlja na petih postajališčih v krajih Sora, Zbilje, Smlednik, Trnovec in v *Centru starejših občanov* v Medvodah. Zato nakup gradiva v *Knjižnici Medvode* poteka po premišljenih in usklajenih transparentnih smernicah za zagotovitev raznolikih potreb svojih uporabnikov.

V Občini Medvode delujejo tudi najrazličnejša kulturna društva (*Klub Jedro*, *KD Godba Medvode*, *KD Jakob Aljaž*, *KD Sejalec umetnosti*, *KD Simon Jenko*, *KUD Fofité*, *KUD Fran Saleški Finžgar Senica*, *KUD Jarem*, *KUD Otona Župančiča Sora*, *KUD Pirniče*, *KUD Smlednik*, *KUD Veselih umetnikov*, *KUD Zbilje*, *Zavod CCC*), s katerimi se *Knjižnica Medvode* uspešno povezuje, saj odražajo kulturo lokalne skupnosti, ki jo knjižnica v svoji viziji in poslanstvu spodbuja s promocijo lokalnih umetnikov. V sodelovanju z njimi prirejamo najrazličnejše dogodke, ki odražajo kulturo naše lokalne skupnosti. Poleg kulturnih društev pa so v občini tudi športna, gasilska in upokojenska društva.

Javno mrežo primarne zdravstvene dejavnosti v občini Medvode je zagotovljena z osnovno zdravstveno dejavnostjo v Zdravstvenem domu Medvode, ki med svojimi storitvami zagotavlja tudi nujno medicinsko pomoč.

Institucionalno varstvo starejših ljudi v občini Medvode izvaja DEOS – Center starejših Medvode, ki ponuja storitve v okviru negovalnega dela, nudi pa tudi oskrbovane garsonjere in stanovanja. Center starejših Medvode izvaja tudi storitve dnevnega institucionalnega varstva. Na območju občine Medvode je zagotovljena tudi socialno varstvena storitev pomoč družini na domu kot socialne oskrbe na domu, ki jo na osnovi sklenjene koncesijske pogodbe izvaja zasebno podjetje.

Za invalidne osebe in osebe s težavami v duševnem razvoju v občini Medvode skrbi Društvo za pomoč osebam z motnjo v duševnem razvoju – *Barka* v Medvodah. Organizirani so kot neprofitna,

humanitarna, dobrodelna organizacija, ki v okviru varstvenega delovnega centra nudijo dnevno varstvo, kjer uporabniki razvijajo svoje sposobnosti in interese, Invalidnim osebam in osebam s težavami v duševnem razvoju tako omogočajo aktivno vključevanja v družbeno življenje in delovno okolje ter opravljanja koristnega, vendar njihovim zmožnostim primerne dela, v okviru bivalnih enot pa nudijo tudi institucionalno varstvo, kjer uporabniki bivajo skupaj s prostovoljci in asistenti.

Socialno varstvo na območju občine Medvode pokriva javni socialni varstveni zavod CSD Ljubljana Šiška, ki ima svojo enoto, odprto za uporabnike, tudi v Medvodah. V občini deluje organizacija Rdečega križa, v vseh štirih župnijah pa deluje tudi Karitas.

Zaradi zgodnje poselitve, ki sega ponekod že v kameno dobo, in bogate zgodovine nasploh, se območje občine Medvode ponaša z bogato kulturno dediščino, tako materialno kot nesnovno. Kulturna dediščina je pomembna za krepitev identitete lokalne skupnosti.

Nesnovno ali živo kulturno dediščino območja predstavljajo predvsem lokalni običaji, šege in navade, krajevna in ledinska imena ter stara obrtna in rokodelska znanja, ki so se prenašala iz roda v rod. Kulturno dediščino je treba povezovati z drugimi prostorskimi vsebinami (naravno dediščino), družbenimi storitvami (kulturna dejavnost, vzgoja in izobraževanje) in gospodarskimi panogami (turizem, obrt ipd.).

Na območju občine Medvode je registrirano 152 enot kulturne dediščine, med njimi je 47 spomenikov kulturne dediščine lokalnega pomena, za vse ostale enote kulturne dediščine pa je zagotovljeno njihovo varovanje v prostorskih dokumentih.

Analiza okolja in njene lokalne skupnosti vpliva na delovanje knjižnice in gradnjo knjižnične zbirke, ki je primarna naloga vsake splošne knjižnice. Prav zaradi vseh teh dejavnikov okolja Knjižnice Medvode nakup gradiva poteka po premišljenih in usklajenih transparentnih smernicah za zagotovitev raznolikih potreb uporabnikov.

4. Razvijanje branja, bralne kulture in informacijske pismenosti

V letu 2021 bomo tako kot do sedaj organizirali različne oblike dejavnosti, ki so povezane z branjem, širjenjem bralne kulture in informacijske pismenosti. Kot prioriteto poskušamo uveljaviti skrb za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika ter povečevanje ravni izobrazbe in pismenosti prebivalstva. Pripravljamo in izvajamo ustvarjalne delavnice, uganke, bralno značko za otroke, bralno značko za odrasle, tematske razstave, knjižne in literarne večere, bibliopedagoške ure za vrtce, osnovne šole in različne zavode, če pa vseh projektov ne bomo mogli izvesti, pa se bomo trudili, da jih bomo v čim večjem obsegu izvedli vsaj virtualno (<https://www.knjiznica-medvode.si/dejavnosti>).

4.1 Predšolski otroci

Bibliopedagoške ure »Cicibani na obisku v knjižnici«

Biblio-pedagoške ure za otroke iz vrtcev se izvajajo po dogovoru z vrtemi in potekajo skozi vse šolsko leto, in sicer z organiziranim vodstvom knjižničark in bibliotekark za vrtčevske skupine z območja občine. Ob predstavitvenem ogledu otroci različnih starostnih skupin spoznajo knjižnico in njene

vloge, pravila obnašanja v knjižnici, predstavimo jim njeno ureditev, poudarimo pomembnost branja in jih seznanimo z odgovornim ravnanjem s knjigo.

Knjižni kovčki

Za obogatitev naše ponudbe smo za izposojajo pripravili knjižne kovčke, namenjene predvsem predšolskim otrokom. V vsakem kovčku so knjige na določeno tematiko.

Knjižnica na obisku

Knjižničarka nekajkrat na leto obiskuje dve enoti *Vrtca Medvode* (Smlednik in Novi Smlednik). Vsako leto se našemu povabilu na novo odzove še kakšna skupina več. Knjižničarka otrokom pove pravljico in se z njimi pogovarja o njej. Obenem prinese s seboj zaboj knjig (slikanice, tipanke, kartonke ...), ki jim jih pusti do naslednjega obiska, da jih lahko listajo in prebirajo skupaj z vzgojiteljicami. Namen dejavnosti je otrokom priučiti ljubezen do knjig in pisane besede. Tako si bogatijo besedni zaklad ter se učijo pozornega poslušanja in obnavljanja vsebine ob ilustracijah.

Medvodko bere

»Medvodko bere« je bralna značka *Knjižnice Medvode* za predšolske otroke.

Pravljичne urice z ustvarjalnimi delavnicami

Vsak torek (od oktobra do konca maja) so otroci od četrtega leta dalje vabljeni na »Pravljične urice z ustvarjalno delavnico«. Pripravljajo jih knjižničarke *Knjižnice Medvode*, včasih pa gostimo tudi druge pravljicarje, literate ali gledališke skupine okoliških osnovnih šol in (ljubiteljskih) gledališč. Pravljične urice so oblika knjižne vzgoje, ki otroke uvaja v svet knjige in jim omogoča zgodnje prijetne izkušnje s potovanjem v svet literarnih junakov, hkrati pa jih s knjigo postopno in sistematično pripravljajo na vzgojo. V času epidemije pravkar iztekajočega se leta 2020, ko to ni bilo mogoče, pa smo ustvarili nov projekt »Okno v svet pravljic in poezije«, kjer knjižničarka virtualno pripoveduje pravljico našim najmlajšim.

4.2 Osnovnošolci

Biblio-pedagoške ure: »Šolarji na obisku v knjižnici«

Biblio-pedagoške ure za osnovnošolce se izvajajo po dogovoru s šolami in potekajo skozi vse šolsko leto, in sicer z organiziranim vodstvom knjižničark in bibliotekark za šolske skupine z območja občine. Ob predstavitvenem ogledu otroci različnih starostnih skupin spoznavajo knjižnico in njene vloge, predstavimo jim ureditev knjižnice, uporabo knjižnice od doma, poudarimo pomembnost branja in jih seznanimo z odgovornim ravnanjem s knjigo. Mlajši spoznajo pravila obnašanja v knjižnici, starejši pa se jo naučijo tudi samostojno uporabljati, saj jih učimo uporabljati slovenski knjižnični informacijski sistem COBISS. Namen tega je otrokom olajšati dostop do informacij o dostopnosti knjig, ki jih potrebujejo v učne namene, prav tako pa jih želimo spodbuditi k samostojnemu iskanju informacij o knjigah in avtorjih, ki jih zanimajo, da bodo na srednje šole prišli pripravljeni na samostojno učenje.

Knjižne uganke

Osnovnošolci skozi vse leto pridno rešujejo knjižne uganke. Letno knjižničarji in knjižničarke pripravimo deset ugank. Namen projekta je promoviranje branja, uporaba strokovnega gradiva s posameznih tematskih področij, učenje samostojnosti pri iskanju gradiva ter spoznavanje nacionalnega kataloga COBISS+, spleta in baz podatkov. Kot spodbudo za mlade radovedneže vsakič izvedemo tudi nagradno žrebanje.

Medvoška knjižna transverzala

»Medvoška knjižna transverzala« je projekt, ki ga v šolskem letu 2020/21 izvajamo tretjič, je namenjen pa je osnovnošolskim otrokom in njihovim družinam. Z njim želimo spodbujati družinsko branje, bralne navade ter pozitiven odnos do branja, pa tudi spoznavanje znamenitosti v občini Medvode in sodelovanje med zavodi.

MEGA kviz

Slovenski knjižnično-muzejski »MEGA kviz« je moderna oblika knjižnično-informacijskega opismenjevanja. Organizacijsko in strokovno ga vodi *Mestna knjižnica Ljubljana*, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo v sodelovanju s Sekcijo za izobraževanje in komuniciranje pri *Skupnosti muzejev Slovenije*, v letošnjem letu pa tudi z *Notranjskim muzejem Postojna*. Glavna cilja kviza sta spoznavanje naravne in kulturne dediščine ter spodbujanje branja poučnih knjig in sodobne pismenosti. Projekt poteka med šolskim letom od oktobra do maja, učence pa k reševanju spodbujajo splošne in šolske knjižnice po Sloveniji.

Paket za lažje preživet

Tudi mladim pogosto zmanjkuje časa za brskanje po knjižnih policah, zato zanje v času poletnih počitnic pripravljamo bralno spodbudo »Paket za lažje preživet«. Gradivo je sicer namenjeno mladim od 13 do 17 let, a tudi starejših bralcev ne bo razočaralo. Na voljo je 30 nahrbtnikov, ki vsebujejo po pet knjig. Knjižničarji izberemo kakovostno, zanimivo in poučno gradivo, ki jim bo krajšalo vroče poletne dni in prineslo veliko zadovoljstva.

Počitniške in praznične ustvarjalne delavnice

Počitniške (med poletnimi, jesenskimi in zimskimi počitnicami) in praznične ustvarjalne delavnice (v času veselega decembra) so namenjene osnovnošolcem, mlajšim otrokom pa v spremstvu odrasle osebe. Njihov namen je popeljati otroke v svet kreativnega razmišljanja v znamenju igrivih zamisli in jim hkrati zagotoviti kvalitetno preživljanje prostega časa.

(Naj) Poletavci – poletni bralci

Projekt »Poletavci – poletni bralci« je poletna bralna značka za mlade bralce, stare od 7 do 12 let. Projekt »Naj Poletavci – poletni bralci« pa je poletna bralna značka za mlade bralce, stare od 13 do 16 let. V obeh projektih sodelujejo tako, da v času poletnih počitnic 30 dni vsak dan pol ure berejo karkoli: knjige, stripe, revije, recepte itd., jeseni pa v knjižnici oddajo zgibanko s svojimi podatki in izpolnjenim seznamom bralnih dni.

Rastem s knjigo

Nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture »Rastem s knjigo« izvajamo Javna agencija za knjigo RS, Ministrstvo za kulturo RS, Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Združenje splošnih knjižnic ob podpori Zavoda RS za šolstvo, Društva šolskih knjižničarjev Slovenije in Društva slovenskih pisateljev ter v sodelovanju s splošnimi knjižnicami, slovenskimi osnovnimi šolami in osnovnimi šolami s prilagojenim programom ter z zamejskimi osnovnimi šolami.

Zlata hruška

»Zlata hruška« je znak kakovosti otroških in mladinskih knjig. Projekt pripravlja Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo. Po mnenju uredniškega odbora, ki vsako leto pripravlja Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig, se tiste knjige, ki po vsebini in izvedbi izstopajo, uvrstijo med odlične izdaje leta in pridobijo pravico do znaka »Zlata hruška«.

4. 3 Mladina in odrasli

Cikel ruskega filma

Na večernih filmskih projekcijah v sodelovanju s *Slovansko knjižnico* (enota Mestne knjižnice Ljubljana), *Mednarodnim klubom slovanskih rojakov RUSLO*, ki je filme pripravil za predvajanje, ter *Knjižnico Medvode*, pripravljamo že od leta 2016 večere, na katerih predvajamo ruske filme.

Bralna značka za odrasle Beremo na Sotočju

S projektom »Beremo na Sotočju« smo pričeli v jeseni 2013 in z njim nadaljujemo vsako leto. Bralna značka traja od oktobra do maja in se zaključí s prireditvijo s kulturnim programom, podelitvijo priznanj in žrebanjem nagrad. Vsako leto pripravimo seznam 80 knjig, med katerimi obiskovalci lahko izbirajo vse leto.

Beremo in ustvarjamo s Suzano

Knjižnica Medvode vabi na pogovore o knjigah »Beremo in ustvarjamo s Suzano«, ki so navdih za ustvarjalne delavnice, ki sledijo tem pogovorom in lepo dopolnjujejo knjižni del srečanja. Dobimo se vsak prvi ponedeljek v mesecu v Zlatem kotičku v medvoškem *Mercator centru*.

Domoznanski večeri

»Domoznanske večere« namenjamo vsem, ki jih zanimajo spomini in kulturni zgodovinski okvir krajev v občini Medvode ter želijo prisluhniti zanimivim zgodbam domačinov, posameznikov in skupin, povezanih z našimi kraji.

Knjižna srečanja za odrasle bralce

Knjižnica Medvode že deseto leto organizira »Knjižna srečanja za odrasle bralce«, kjer predstavljamo kakovostne knjižne novosti za odrasle, pa tudi za otroke in mladino. V naš krog so lepo vabljeni odrasli, ki jih zanima, kaj najboljšega prihaja na naše knjižne police, in ki uživajo v lepoti kakovostnega branja. Posebej so povabljeni starši, stari starši in pedagoški delavci, ki pri svojem

delu potrebujejo sprotne informacije o knjižnih novostih. Ponudba na knjižnem trgu je zelo velika in tako raznolika, da je sprotna informacija o novih izdajah in njihovem vrednotenju zelo dobrodošla. Predhodne prijave za ta srečanja niso potrebne. Na srečanju si izmenjujemo mnenja o prebranem in se prijetno družimo ob čaju. Srečanja vodi mag. Tilka Jamnik, promotorka branja in strokovnjakinja s področja mladinske književnosti.

Literarni večeri

Literarni večeri, na katerih predstavimo aktualno tematiko ali novo knjigo in njenega avtorja, so pomemben spodbujevalec k branju.

Poletna presenečenja

Zaradi hitrega ritma vsakdanjega življenja marsikomu zmanjkuje časa za brskanje po knjižnih policah. V ta namen za člane knjižnice od junija do septembra ponujamo 35 nahrbtnikov – poimenovali smo jih »Poletna presenečenja«. Nahrbtnike po izboru vseh medvoških knjižničarjev napolnimo s po petimi knjigami za odrasle. Vsebina paketa ponuja nekoliko starejše, a zato nič manj zanimivo gradivo za prijetno preživljanje poletnih dni.

Potopisi

Namen potopisov je predstavitev družbenih razmer, posredovanje vtisov, rušenje individualnih predsodkov in še kaj. Udeleženci spoznavaajo zanimiva dejstva o predstavljeni deželi, kulturi, navadah in običajih, verstvih in zgodovini, hkrati pa je tovrstna predstavitev dobra spodbuda, da uporabniki knjižnice sežejo po razstavljenih leposlovnih in strokovnih knjigah, CD-jih in DVD-jih z glasbo in filmi (dokumentarnimi, umetniškimi), ki se navezujejo na področje potopisa, in si tako še dodatno razširijo obzorje.

Razstave slik, fotografij, domoznanske razstave ...

V razstavnem prostoru pred izposojevalnim pultom si obiskovalci knjižnice lahko ogledajo najrazličnejše razstave. Svoje izdelke razstavljajo tako otroci (*Vrtec Medvode*, osnovne šole) kot odrasli (društva in njihovi člani, ljubiteljski ustvarjalci, umetniki ...).

Tematska predavanja

S tematskimi predavanji želimo predvsem opozarjati, ozaveščati in seznanjati naše uporabnike ali določene ciljne skupine o raznih temah, ki so v glavnem aktualne in s področij osebne rasti, prava, zdravega načina življenja, vzgoje ipd. Na ta način skrbimo za promocijo znanja in knjižničnega gradiva, saj ob dogodku na razstavnem panoju izpostavimo izbor knjižničnega gradiva na obravnavano temo.

Družabne igre za vsakogar

Knjižnica Medvode in *Pravi junak*, založba družabnih iger iz Medvod, vabita na »Družabne igre za vsakogar« To so igre s kartami, namizne igre za vso družino, za skupino prijateljev ter za ljubitelje strategije in fantazije. Poleg vseh dejavnosti pa v medsebojnem sodelovanju strokovnih delavcev knjižnice in njenih uporabnikov skupaj prispevamo tudi k naslednjim projektom:

Dobreknjige.si

Knjižnica Medvode sodeluje na spletnem portalu Dobreknjige.si. Portal ponuja bogate informacije o leposlovnem gradivu v slovenskem jeziku, ki je bralcem dostopno v slovenskih splošnih knjižnicah. Hkrati teži k temu, da bralcem predstavi sodobna kakovostna leposlovna dela, ki so manj promovirana. Tako je portal namenjen vsem, ki v poplavi literature iščejo nekaj res dobrega zase. Knjižničarji kot administratorji dodajo opise knjig, slike z naslovnici, doživljajske opise, informacije o nagradah... Opisi knjig so lahko obogateni z mnenji in ocenami bralcev, literarnimi kritikami, predmetnimi oznakami itd. in so neposredno povezani z dostopi do elektronskih knjig, če te obstajajo (BIBLOS). Portal je povezan s COBIB-om, vzajemnim katalogom vseh slovenskih knjižnic. Predstavljeni so tudi bralni projekti (npr. »Beremo na Sotočju«).

Družabne igre

Družabne igre potekajo ob posebnih priložnostih (v Tednu vseživljenjskega učenja, Evropskem tednu mobilnosti ipd.) pod vodstvom knjižničark. Namenjene so otrokom vseh starosti. Osnovni namen dejavnosti je privabiti potencialne uporabnike, opozoriti na knjižnico kot na socialni in družabni prostor, se vključiti v prizadevanja v svojem okolju, da bi z raznovrstno ponudbo dogodkov zadovoljili potrebe čim širšega kroga občanov, hkrati pa promovirati knjižnično zbirko didaktičnih igrac. In ne nazadnje – družabne igre nudijo dobre priložnosti za medgeneracijsko povezovanje.

Informacijsko opismenjevanje

V ta sklop sodijo delavnice, ki potekajo med letom in jih izvajamo bibliotekarji (gre za delavnice informacijskega opismenjevanja, kot so npr. predstavitev portala Biblos za izposajo elektronskih knjig, predstavitev vzajemnega kataloga COBISS+ ipd.).

Interne razstave

Interne razstave so razstave, s katerimi uporabnike opozarjamo na aktualne dogodke, znamenite osebnosti, nagrajeno literaturo... Predstavimo tudi gradivo, ki se navezuje na gosta ali tematiko prireditve, ki oz. ko gostuje v knjižnici.

Kamra

Regijski portal Kamra je spletno mesto, ki združuje digitalizirane vsebine s področja domoznastva v knjižnicah in drugih lokalnih kulturnih ustanovah.

Knjiga na dom

V *Knjižnici Medvode* smo pripravili storitev, ki je na voljo na območju celotne občine Medvode. Vsem, ki bi radi brali, a iz določenega razloga sami ne morejo obiskati naše knjižnice, naj bo ovira bolezen, starost, invalidnost ali kaj drugega, nudimo možnost izposoje knjig ter drugega knjižničnega gradiva, ki jim ga mi dostavimo na dom.

Knjiga na potepu

Za vse, ki radi posedajo ob sotočju Save in Sore, smo v okviru projekta »Knjiga na potepu« že leta 2014 postavili prvi dve hiški, kasneje še tretjo - napolnjene so s knjigami, ki smo jih dobili v dar.

Bralci lahko posežejo po njih (brez izkaznice), jih vzamejo domov, ali pa prinesejo kakšno svojo. Knjige so na treh lokacijah: v Zlatem kotičku v *Mercator centru Medvode*, v *TIC Medvode* in v *Zdravstvenem domu Medvode*. Želeli pa bi si, da bi hiške lahko postavili še na drugih lokacijah.

S pisano besedo skupaj z vami napolnimo skledo

V *Knjižnici Medvode* od naših uporabnikov prejmemo ogromno lepo ohranjenih knjižnih darov. Lete pregledamo in ker vseh ne vključimo v zbirko, smo v decembru 2016 začeli s projektom, ki smo ga poimenovali »S pisano besedo skupaj z vami napolnimo skledo!«. K sodelovanju smo povabili *CSD Šiška*, ki se je prijazno odzval. V sklopu projekta podarjene knjige ponudimo vsem obiskovalcem knjižnice, ki sami ocenijo, kaj in koliko dobrin (hrane, higienskih pripomočkov itd.) za menjavo s knjigo lahko prispevajo. Na ta način zbrana sredstva (hrano itd.) posredujemo *CDS Šiška, enoti Medvode*, ta pa jih nato razdeli pomoči potrebnim družinam v Medvodah.

Pravljični potepi s Suzano in *Knjižnico Medvode*

Ena sobota v mesecu je rezervirana za »Pravljični potep s Suzano« v okolico Medvod. Namen projekta je medgeneracijsko, domoznansko sodelovanje ter spoznavanje Medvod in okolice. Vabljeni so otroci, njihovi starši, stari starši in prijatelji.

5. Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva

Preglednica 1: Podatki o stanju knjižnične zbirke

Organizacijska enota	Število prebivalcev (1. 1. 2020)	Število enot knjižničnega gradiva		Delež od celotnega nakupa	Odpričnost / ur na teden
		zaloga	načrtovan nakup		
Knjižnica Medvode	16.829	88.424	3.100	100 %	50

V nakup želimo vključiti ponudbo kakovostnih izdaj ter na tak način seznanjali uporabnike knjižnice z vsemi novimi dosežki slovenske produkcije. Z nakupom gradiva se bomo skušali čim bolj približati standardom, ki priporočajo nakup knjižničnega gradiva za odrasle in mladino v razmerju 70 % : 30 % ter razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom 50 % : 50 %. Še naprej se bomo trudili našo knjižnično zbirko dopolnjevati z zbirko naših temeljnih del za posamezna strokovna področja s poudarkom na humanistiki. Glede na dostopnost bomo pri nakupu strokovnega gradiva skušali dopolnjevati posamezne skupine s področja uporabnih in naravoslovnih znanosti. Prebivalcem pa bomo še naprej nudili dostop do osnovnega izbora tekoče periodike.

Kupiti želimo 3.000 naslovov knjižničnega gradiva, od tega do 30 % za otroke in mladino (do 900 naslovov) ter 70 % naslovov za odrasle (do 2.100 naslovov). Približno razmerje je izračunano na osnovi ocene okolja in aktivnih članov knjižnice ter potreb naših uporabnikov. Načrtujemo nakup 107 izvodov tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska ter s tem našim uporabnikom ponuditi vsaj osnoven izbor slovenskih in tujih poljudnih revij, v skladu s povpraševanjem tudi skrben izbor strokovnih revij ter izbor časnikov za čitalnico.

6. Načrtovan obseg nakupa naslovov po zvrsteh: zastopanost knjižničnega gradiva različnih vrst, oblik in dostopnosti

Knjižnica Medvode svojo knjižnično zbirko dopolnjuje z najrazličnejšimi vrstami gradiva s področja leposlovja, strokovnega in poljudnega gradiva, kot tudi gradiva s področja filma in glasbe. To so knjige, brošure, časniki, časopisi, zemljevidi, notno gradivo ter multimedijski kompleti. Pri nakupu gradiva se odločamo glede na uveljavljenost in aktualnost avtorja oziroma teme ali založbe, glede na literarno in estetsko vrednost gradiva, glede na potrebe in interese naših uporabnikov ter okolja, glede na zastopanost tematskega področja z določeno literaturo. Poseben pomen pa pripisujemo tudi kvaliteti gradiva, relevantnosti in ažurnosti informacij (da vsebina ni zastarela) ter vsebini, ki jo gradivo ponuja, vsekakor pa tudi ceni.

Preglednica 2: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na zvrst

Priporočeno	Stroka 50 %	Leposlovje 50 %	Skupaj 100 %
Načrtovano	50 %	50 %	100 %

Preglednica 3: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na namen

Priporočeno	Mladina 25-30 %	Odrasli 70-75 %	Skupaj 100 %
Načrtovano	30 %	70 %	100 %

7. Načrtovan obseg nakupa e-knjig

Z nakupom e-knjig in zvočnih knjig želimo našim uporabnikom zagotoviti kvaliteten in aktualen izbor tudi v teh sodobnejših medijih. Menimo, da je zaradi situacije v državi in zato zgolj brezstične izposoje pomemben tudi ta vidik branja knjig. V letu 2021 načrtujemo nakup vsaj 100 naslovov e-knjig, s katerimi bomo povečali obstoječo zbirko e-knjig. Tudi tak način spremljanja literature moramo namreč vzpodbujati z dovolj pestro izbiro oz. zalogo raznovrstnih vsebin, primernih za ta medij, vsem, ki si lahko dostop do knjig omogočijo tudi brez neposredne izposoje. V letu 2020 smo se pridružili tudi platformi zvočnih knjig Audibook, kjer smo kupili 100 naslovov, v letu 2021 pa načrtujemo, da razpoložljiv obseg ponudbe zvočnih knjig podvojimo. Z zvočnimi knjigami želimo našo ponudbo razširiti ne le slepim in slabovidnim, osebam s težavami vida ampak tudi drugim skupinam uporabnikov. V mislih imamo vse, ki veliko potujejo ali morda opravljajo kakšno monotono manj zahtevno delo, ki si mogoče lažje organizirajo spoznavanje literature vsaj s poslušanjem zvočnih knjig.

8. Utemeljenost odstopanj od strokovnih priporočil načrtovanj

Nakup gradiva izvajamo po veljavnih knjižničarskih normativih, ki jih usklajujemo s posebnostmi in potrebami našega okolja ter z željami in potrebami naših uporabnikov. Naša osnovna izhodišča pri načrtovanju nakupa so standardi za splošne knjižnice, število prebivalcev na območju delovanja knjižnice ter seveda višina finančnih sredstev, s katerimi razpolagamo. Poleg teh izhodišč pa bomo še naprej upoštevali tudi status in velikost knjižnice, število članov, število obiskovalcev, število izposojenega gradiva, strukturo uporabnikov, njihove potrebe, njihov izražen interes, posebnost geografskega okolja, zastopanost posameznih vsebin v dosedanji zbirki, aktualnost in kakovost gradiva, stopnjo povpraševanja po gradivu, ustreznost medija in kvaliteto izdelave ter seveda ustrezno razmerje med ceno in pomenom vsebine. Prirast gradiva pa je seveda odvisen tudi od ustreznosti novih naslovov založniške produkcije, zato lahko pride do odstopanj od strokovnih priporočil načrtovanja.

9. Povezovanje z deležniki v okolju promocija knjižnične zbirke

Knjižnica Medvode je članica *Združenja slovenskih splošnih knjižnic*, zato se njeni strokovni delavci aktivno udeležujemo njihovih strokovnih srečanj in izobraževanj ter sodelujemo na srečanjih pod vodstvom osrednje območne knjižnice. Pridružujemo se najrazličnejšim projektom *Mestne knjižnice Ljubljana*, eden vidnejših je bil »Poletavci – poletni bralci« ter »Naj Poletavci«, udeležujemo pa se tudi njihovih aktualnih strokovnih srečanj. V sodelovanju s *Slovansko knjižnico* (enota Mestne knjižnice Ljubljana) ter *Mednarodnim klubom slovanskih rojakov RUSLO* v *Knjižnici Medvode* poteka »Cikel ruskega filma«, kjer predvajamo filme klasične in sodobne ruske kinematografije. V medsebojnem sodelovanju našim uporabnikom omogočamo oddaljen dostop do več podatkovnih zbirk, ki so objavljene na naši spletni strani. Z vsemi slovenskimi knjižnicami pa sodelujemo tudi pri medknjižnični izposoji.

Knjižnično zbirko promoviramo z najrazličnejšimi dogodki in prireditvami (*4. Razvijanje branja, bralne kulture in informacijske pismenosti*) v medsebojnem sodelovanju z vrtci in šolami. Skupaj z

občinskimi društvi pripravljamo različne prireditve, sodelujemo z *Javnim zavodom za kulturo in mladino* (poletno počitniško varstvo otrok, skupne ustvarjalne delavnice, računalniško opismenjevanje starejših, najrazličnejše razstave). Za otroke je ob izposoji knjig zelo privlačna tudi naša izposoja igrač. Naši večeri so zapolnjeni z različnimi prireditvami za odrasle in termini so zasedeni že vsaj leto vnaprej. Velika ponudba/povpraševanje s strani ustvarjalcev za organizacijo dogodkov v naši knjižnici dokazuje, da smo privlačno središče za občane in tudi druge obiskovalce. Organiziramo knjižne čajanke, potopise, literarne večere, domoznanske večere, razstave, različna predavanja, ustvarjalne delavnice za odrasle in podobno. Povezujemo se tudi z *Društvom za varovanje okolja in pomoč živalim v stiski* ter ob izbranem knjižničnem gradivu izvajamo izobraževalne delavnice v knjižnici. Knjižničarji sodelujemo tudi na spletnem portalu *Dobreknjige.si*, portalu *Kamra*, v knjižnici postavljamo tematske razstave (glede na aktualne dogodke), promoviramo novosti ter organiziramo najrazličnejše delavnice informacijskega opismenjevanja in ustvarjalne delavnice.

K promociji kulturno-informacijskega delovanja našega zavoda v sami občini pripomore tudi sodelovanje s *Televizijo Medvode*, *Radiem Sora*, *e-Medvode* (TIC Medvode) in uredništvom občinskega glasila *Sotočje*, ki redno spremljajo delovanje naše knjižnice in objavljamo najrazličnejše članke o knjižnici in o naših dejavnostih ter seznanjajo uporabnike s knjižnimi novostmi. Knjižnično dejavnost promoviramo pa se tudi z aktualnimi objavami na družabnih na knjižničnih spletnih omrežjih Facebook, Twitter, Instagram in You Tube, oblikujemo pa tudi lastne promocijske materiale, našo dejavnost pa lahko spremljajo tudi vsi naročniki spletnih poštnih obvestilil *MailChimp*.

Knjižnica Medvode se vsako leto trudi zagotavljati čim bolj zanimive aktualne dejavnosti, ki bi našim uporabnikom nudile čim bolj kakovosten osebni in kulturni razvoj, z občutkom strpnosti, tolerance in demokracije.

10. Načrt nakupa knjižničnega gradiva s sredstvi ministrstva za kulturo RS

V nakup želimo vključiti ponudbo kakovostnih izdaj ter na tak način seznanjali uporabnike knjižnice z vsemi novimi dosežki slovenske produkcije. Z nakupom gradiva se bomo skušali čim bolj približati standardom, ki priporočajo nakup knjižničnega gradiva za odrasle in mladino v razmerju 70 % : 30 % ter razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom 50 % : 50 %. Še naprej se bomo trudili, da bomo našo knjižnično zbirko dopolnjevali z zbirko naših temeljnih del za posamezna strokovna področja s poudarkom na humanistiki. V prihodnjem letu bomo v načrt nakupa vključili tudi knjige, ki obeležujejo pomembne mejnike v Sloveniji: 30-letnica osamosvojitve Slovenije, predsedovanje Slovenije Svetu EU, leto Josipa Ipavca in Josipa Jurčiča, 200-letnica ustanovitve Deželnega muzeja za Kranjsko in 300-letnica Škofjeloškega pasijona.

Glede na dostopnost bomo pri nakupu strokovnega gradiva skušali dopolnjevati posamezne skupine s področja uporabnih in naravoslovnih znanosti. Prebivalcem bomo nudili dostop do osnovnega izbora tekoče periodike (dnevno časopisje, tedniki in mesečniki), slovenskih revij s temeljnih strokovnih področij, poljudnih strokovnih revij za mladino in odrasle. V letu 2021 načrtujemo nakup do 3.000 enot knjižničnega gradiva po povprečni ceni 20,00 EUR na enoto (približno 2100 enot za

odrasle in 900 enot za mladino in otroke), ter do 340 elektronskih knjig po povprečni ceni 12,00 EUR ter do 100 izvodov zvočnih knjig s povprečno ceno 14 EUR na enoto. S sredstvi Ministrstva za kulturo želimo kupiti vsaj 600 izvodov knjig, od tega vsaj 330 knjig v javnem interesu (55 %), 170 izvodov ponatisov (28 %) ter 100 izvodov kakovostne mladinske literature (17 %).

Preglednica 1: Podatki o številu naslovov in izvodov knjižnega gradiva

	Število		Stroški v evrih
	naslovov	izvodov/licenc	
knjige v javnem interesu	320	330	6.600
ponatisi	160	170	3.400
kakovostno mladinsko gradivo	90	100	2.000
e-knjige	100	100	3.000
zvočne knjige	100	100	1.829

Promocija knjižničnega gradiva, kupljenega s sredstvi MK

Knjižnica v svoji viziji in poslanstvu poleg vseh dejavnikov, ki jih za vzpodbujanje branja in promocijo kakovostnega branja pogloblja, seveda daje poudarek tudi na izboru kvalitetnih in kakovostnih knjig za širjenje branja in bralne kulture ter pismenosti prebivalstva. V letu 2021 bomo, tako kot smo delovali do sedaj, organizirali različne oblike dejavnosti, glede na epidemijo in situacijo v Sloveniji se bomo z našimi uporabniki verjetno vedno bolj povezovali tudi virtualno. Kot prioriteto bomo še naprej uveljavljali skrb za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika ter povečevanje ravni izobrazbe in pismenosti prebivalstva. Pripravljamo in izvajamo ustvarjalne delavnice, uganke, bralno značko za otroke, bralno značko za odrasle, tematske razstave, knjižne in literarne večere, bibliopedagoške ure za vrtce, osnovne šole in različne zavode.

Pri pripravi programov bomo prednostno upoštevali tudi vsebine, povezane z obeležitvijo 30. obletnice osamosvojitve RS, predstavitvijo predsedovanja Slovenije Svetu EU, pripravili bomo dogodke vezane na leto Josipa Ipavca in Josipa Jurčiča. Poiskali bomo tudi možnosti za predstavitev visoke obletnice ustanovitve Deželnega muzeja za Kranjsko ter 300. obletnice Škofjeloškega pasijona.

V letu 2021 bomo nadaljevali z novim virtualnim projektom »Okno v svet«, za katerega smo leta 2020 dobili tudi nagrado *Združenja splošnih knjižnic*. Gre za projekt branja pravljic in poezije ter ohranjanje bibliopedagoških in domoznanskih dejavnosti v *Knjižnici Medvode* v pogojih epidemije oz. epidemioloških pogojev, ki zahtevajo socialno distanco in z njo povezanimi omejitvami dostopa do knjižnice in njenih dejavnosti. Navedene aktivnosti izvajamo v partnerstvu s TV Medvode, Radio Sora, uredništvom lokalnega časopisa ter v sodelovanju s številnimi kulturno-prosvetnimi društvi v občini Medvode.

dr. Petra Samec Stefančič

sam. bibliotekarka

mag. Igor Podbrežnik,

direktor